

[Undervisningsministeren]

årlige merudlån på et par milliarder kroner. Hertil kommer de udgifter, der er forbundet med rentefritagelsen, og som med årene vil udgøre anselige beløb. Jeg må derfor foretrække en videreførelse af den gældende ordning, sådan som jeg også har foreslået i det andet forslag, der er til behandling. Den har nemlig efter min mening fungeret tilfredsstillende.

Jeg skal ærligt indrømme til slut, at disse sager er indviklede, og derfor forstår jeg godt, at der kan være ting i SFs forslag, som for en nærmere analyse kan forekomme mindre velovervejede. Jeg skal ikke påstå, at jeg her kan gennemskue alle krinkelkroge i dette støttesystem, men jeg kan se, at hvis man gennemfører SFs forslag, bliver det i hvert fald endnu mere indviklet.

Det er regeringens forhåbning, at vi kan få kombineret en forbedring og samtidig en forenkling af uddannelsesstøttesystemet. Det mener vi bør være det mål, der skal sættes, og det arbejder vi med. Men regeringen opererer jo på dette felt som på andre under det princip, at skal vi bruge penge, må vi også skaffe dem.

Erling Olsen (S):

Socialdemokratiet støtter en videreførelse af gældssaneringen, og partiet kan også støtte, at der oprettes et ankenævn som foreslået. Så langt, så godt. Men vi er betænkelige ved at give ministeren den ønskede fuldmagt til at fastsætte rentetilskudsprocenten. Vi frygter, at en sådan fuldmagt i en given situation kan blive brugt som led i en nedskæringspolitik, og hvis det, man frygter, er, at den nuværende ordning i givet fald kunne gøre rentetilskudsprocenten højere end udlånsrenten, ser vi hellere en bestemmelse i loven, der sætter en overgrænse ved udlånsrenten, end en fuldmagt til ministeren.

Tilbage står imidlertid, at gældssaneringen er nødvendig, fordi uddannelsesstøtten i stort omfang bygger på banklån til markedsrente. Det er også derfor, socialdemokratiet har ønsket en omlægning af de uddannelsessøgendes statsgaranterede banklån til statslån videreført, og i og med, at vi ønsker det, ligger der også en sympati for den holdning, der kommer til udtryk i SFs beslutningsforslag.

Men i erkendelse af de økonomiske realiteter har vi i socialdemokratiet satset på en gradvis overgang til et nyt og bedre system for uddannelsesstøtten. I sidste samling fremsatte vi et lovforslag herom, men det kunne ikke vedtages af tinget, selv om det var moderat. I forslaget til finanslov for 1985 markerede vi atter vores ønske om en forbedring af uddannelsesstøtten, men vores ændringsforslag blev stemt ned. Derfor må vi realistisk se i øjnene, at så længe det nuværende finanslovforlig imellem regeringen og det radikale venstre løber, er der ikke nogen større udsigt til væsentlige forbedringer af uddannelsesstøtten.

Socialdemokratiet vil derfor ikke bruge meget mere tid og mange flere kræfter på meldinger om, hvad der her og nu bør ske med uddannelsesstøtten. Det har vi sagt med vore forslag; ingen kan være i tvivl derom. Men vi vil benytte en del af ungdomsåret 1985 til sammen med vores ungdomsorganisation, DSU, at tegne et billede af den uddannelsesstøtte, som vi vil stille imod, når der atter kan dannes en socialdemokratisk eller en socialdemokratisk ledet regering.

Denne uddannelsesstøtte må naturligvis søge at mildne følgerne af fortidens synder gennem en rimelig gældssanering, men den må fremfor alt pege fremad som led i en mere omfattende ungdomsuddannelses- og udviklingspolitik. Uddannelsesstøtten må være en del af den ungdomsgaranti, der skal sikre alle unge enten et job eller en uddannelse. Man skal kunne leve af den, mens man uddanner sig, uden at være afhængig af sine forældres støtte, og eventuelle tilbagebetalinger må sættes i forhold til, hvad man senere hen kommer til at tjene.

Uddannelsesstøtte og ungdomsgaranti må også være led i en uddannelsespolitik, der helt bevidst og i et klart uddannelsespolitisk sigte lægger betalte praktikperioder ind i de flest mulige uddannelser. Fremtidens øgede krav om tilpasning vil i mange tilfælde gøre den nyuddannedes fremtidige livsløb til en vandring frem og tilbage mellem arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, så hvorfor ikke begynde allerede under den første uddannelse?

Endelig må uddannelsesstøtte, ungdomsgaranti og uddannelsespolitik være led i en udviklingspolitik, der med respekt for de økonomiske realiteter og med forståelse for de